	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 1	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

проект

УХВАЛЕНО
Вченою радою ХНАДУ
__ __ 2016 р.
протокол № __

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора ХНАДУ
від __ __ 2016 р. № __

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ У ХНАДУ**

СТВНЗ __-__-__:2016

Харків
ХНАДУ
2016

	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 2	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

УДК 378.14:355.235

Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ.// Гладкий І.П., Шерстобітов С.І., Лабенко Д.П.– Харків, ХНАДУ, 2016. – 10 с.

Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ розроблені відповідно до вимог Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014, Методичних рекомендацій щодо впровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) і її ключових документів у вищих навчальних закладах та Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ.

© ХНАДУ

	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 3	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Основні види та норми часу для планування й обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників	7
2. Основні види та норми часу для планування й обліку навчально-методичної роботи науково-педагогічних працівників	11
3. Основні види та норми часу для планування й обліку наукової роботи науково-педагогічних працівників	17
...	
4. Основні види та норми часу для планування й обліку організаційної роботи науково-педагогічних працівників	19
Література	23

<p>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАДУ»</p>	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 4	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибіркові дисципліни у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» за № 1556-VII від 01.07.2014 року.

1.2. Вибір навчальних дисциплін здійснюється студентом на всіх освітніх рівнях вищої освіти у межах, передбачених відповідною освітньою програмою (освітньо-науковою програмою) та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Студенти певного рівня вищої освіти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти (бакалавр – магістр, магістр – доктор філософії), за погодженням з деканом відповідного факультету.

1.4. Навчальні дисципліни за вибором студента, або вибіркові навчальні дисципліни, – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, врахування регіональних потреб, ефективнішого використання можливостей ХНАДУ, тощо.

1.5. Каталог вибірових дисциплін – перелік дисциплін вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти за блоками соціально-економічної та гуманітарної та природничо-наукової (фундаментальної) підготовки, який є уніфікованим для всіх спеціальностей (напрямів підготовки) університету.

1.6. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої (освітньо-наукової) програми студент здійснює при формуванні індивідуального навчального плану.

1.7. Нормативний зміст освітньої програми з будь-якої спеціальності визначається стандартом вищої освіти, а варіативний – випусковою кафедрою.

1.8. Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій в межах базової спеціальності з метою формування компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА СТУДЕНТІВ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Обсяг дисципліни вільного вибору блоків соціально-економічної та гуманітарної і природничо-наукової (фундаментальної) підготовки студента становить ціле число (не менше 2) кредитів ЄКТС (не менше 60 годин); блоку професійної і практичної підготовки – за вибором випускової кафедри.

2.2. Форма контролю дисципліни за

<p>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАДУ»</p>	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 5	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

вибором студентів:

- для дисциплін 1-го та 2-го блоків – залік;
- для дисциплін циклу професійної і практичної підготовки – відповідно до навчального плану.

2.3. Вивчення дисциплін за вибором студента **першого рівня вищої освіти (ступінь бакалавра)** розпочинається з III семестру, для студентів другого та третього рівня вищої освіти (ступінь магістра, доктора філософії) – з I семестру.

2.3.1. Для здобувачів ступеня бакалавра варіативна компонента освітньо-професійної програми становить 1800 год. / 60 кредитів:

- блоку соціально-економічної та гуманітарної підготовки – 360 год. / 12 кредитів (4, 6 дисципліни);
- блоку природничо-наукової (фундаментальної) підготовки – 360 год. / 12 кредитів (4-6 дисципліни);
- блоку професійної і практичної підготовки (дисципліни спеціалізації) - не менше 1080 год. / 36 кредитів (~12 дисциплін).

2.3.2. При формуванні вибіркової частини освітньо-професійних (освітніх) програм, складанні навчальних та робочих навчальних планів для формування міжфакультетських груп слід враховувати наступні підходи для викладання дисциплін за вибором студента:

- з III по VII семестри щосеместрово планується вивчення дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки й природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (по 1, 2 дисциплінам у семестр);
- у непарних семестрах (III, V семестри) вивчаються по 2 дисципліни блоку гуманітарної та соціально-економічної підготовки; у парних семестрах (IV, VI семестри) – по 2 дисципліни блоку природничо-наукової (фундаментальної) підготовки.
- з IV семестру планується вивчення дисциплін блоку професійної і практичної підготовки (дисципліни спеціалізації);

2.3.3. Загальна кількість вибірових дисциплін блоків гуманітарної та соціально-економічної підготовки і природничо-наукової підготовки, з яких робить вибір студент, складає не менше 10 дисциплін для кожного блоку.

2.4. Для здобувачів **другого рівня вищої освіти (ступінь магістр)** – варіативна компонента освітньо-професійної програми становить не менше 690 год. / 23 кредити.

- блоку гуманітарної та соціально-економічної або природничо-наукової підготовки – 180 год. / 6 кредитів;
- блоку професійної і практичної підготовки (друга спеціальність, спеціалізація) – не менше 510 год. / 17 кредитів.

2.5. Для здобувачів **третього рівня вищої освіти (доктор філософії)** - варіативна компонента освітньо-наукової програми становить не менше 360 год. / 12 кредитів.

<p>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАДУ»</p>	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 6	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

- блоку гуманітарної та соціально-економічної або природничо-наукової підготовки – 120 год. / 4 кредитів;
- блоку професійної і практичної підготовки (друга спеціальність, спеціалізація) – не менше 240 год. / 8 кредитів.

2.6. Вибіркові дисципліни блоку професійної і практичної підготовки бажано представити спеціалізаціями (додатковою спеціальністю).

2.7. Вибіркова навчальна дисципліна блоку гуманітарної та соціально-економічної підготовки запроваджується за умови чисельності групи не менш як 15 осіб; циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки та професійної і практичної – в межах навчальних груп денної та заочної форм навчання (10-30 осіб). Для вивчення дисциплін з іноземної мови та основ інформатики та комп'ютерної техніки групи можуть нараховувати 12-15 осіб.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання дисциплін 1-2 циклів можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

3.2. Для розробки та оновлення переліку вибіркових дисциплін наказом ректора університету (за поданням деканів факультетів) до 15 вересня поточного навчального року на факультетах створюються робочі групи (за головуванням деканів).

3.3. Робочі групи аналізують забезпечення кафедр щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: *кадрове забезпечення* (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); *навчально-методичне забезпечення* (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); *матеріально-технічне забезпечення*.

3.4. На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 1 жовтня формують перелік вибіркових дисциплін та подають їх для розгляду на засіданні науково-методичної комісії факультету, вченої ради факультету, методичної ради університету та після їх схвалення - на затвердження Вченою радою університету.

3.5. Затверджені в установленому порядку вибіркові дисципліни формують у загальноуніверситетський **Каталог вибіркових дисциплін університету** окремо для кожного рівня вищої освіти (далі – Каталог 1), рекомендованих для вивчення в наступному році, і розміщують його для ознайомлення студентів на офіційному сайті університету (у розділі Інформаційні пакети/вибіркові дисципліни), інформаційних сайтах факультетів, кафедр.

3.6. У Каталогі 1 зазначається короткий опис змісту дисципліни, цільове

<p>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАДУ»</p>	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 7	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

призначення (спеціальність) та кафедра, що викладатиме дисципліну.

3.7. Перелік вибірових дисциплін циклів професійної і практичної підготовки розробляється кожною кафедрою окремо, оформлюється у **Каталог вибірових дисциплін кафедри** окремо для кожного рівня вищої освіти (далі – Каталог 2) розглядається науково-методичною комісією факультету, затверджується Вченою радою факультету до 1 листопада поточного навчального року і оприлюднюється на офіційному сайті університету (у розділі Інформаційні пакети/вибіркові дисципліни), інформаційних сайтах факультетів, кафедр.

3.8. Переліки вибірових дисциплін для певної спеціальності певного рівня вищої освіти повинні узгоджуватися з освітніми програмами (освітньо-професійними, освітньо-науковими) та навчальними планами.

4. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ СТУДЕНТА

4.1. Для формування контингенту студентів для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік (на кожний навчальний семестр) декани факультетів ознайомлюють із затвердженими Вченою радою Каталогами вибірових дисциплін та організовують процедуру вибору їх студентами:

- до 01 лютого поточного навчального року – для студентів ступеню *бакалавр*;
- до 10 вересня поточного навчального року – для студентів ступеню *магістр*;
- до 01 жовтня поточного навчального року – для здобувачів ступеню *доктор філософії*.

4.2. Після ознайомлення з Каталогами вибірових дисциплін:

- студенти ступеню *бакалавра* за допомогою кураторів до 20 лютого в електронній формі (на офіційному сайті ХНАДУ), до 01 березня – письмово (Додаток 1) визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін, що є підставою для формування індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік;
- студенти ступеню *магістра* за допомогою кураторів до 10 вересня в електронній формі (на офіційному сайті ХНАДУ), до 12 вересня – письмово (Додаток 1) визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін;
- здобувачі ступеню *доктор філософії* за допомогою кураторів до 25 вересня в електронній формі (на офіційному сайті ХНАДУ), до 01 жовтня – письмово (Додаток 1) визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін;

4.3. На підставі заяв студентів та подання факультетів навчальним відділом формуються накази щодо створення навчальних груп для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік – для студентів ступеню бакалавр, на поточний навчальний рік – для студентів ступеню магістр та доктор філософії.

4.4. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається в деканат із заявою для запису на

	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 8	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

вивчення обраних ним дисциплін. Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

4.5. Обрані таким чином дисципліни вносяться до робочих планів підготовки фахівців і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного науково-педагогічного викладача (НПП), яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів ступеня бакалавра; додаткове навчальне навантаження кафедр і конкретного НПП для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів ступеня магістра і доктор філософії.

4.6. Розклад занять для міжфакультетських груп формується навчальним відділом.

4.7. З метою забезпечення мобільності для вивчення вибірових міжфакультетських дисциплін в масштабах університету виділяється один день на тиждень.

5. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

5.1. У разі поновлення, переведення студента перезарахування вибірових дисциплін проводиться деканом факультету на підставі витягу з протоколу засідання випускової кафедри.

5.2. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової кількості кредитів.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Дане Положення набуває чинності з 1 вересня 2016 року.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

<p>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАДУ»</p>	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 9	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

Додаток 1

ЗРАЗОК

заяви студента на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

Декану факультету _____
повна назва факультету

професору _____
П.І.Б. декана

студента _____ курсу групи _____
№ курсу шифр групи

спеціальності _____
повна назва спеціальності

спеціалізації _____
повна назва спеціалізації(якщо є)

_____
П.І.Б. студента

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__/20__
навчальний рік наступні дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
2. _____
3. _____
4. _____

“ _____ ” _____ 20__ р.
(дата)

_____
(підпис)

Узгоджено: Завідувач кафедри _____
підпис П.І.Б.

Куратор _____
підпис П.І.Б.

	Стандарт вищого навчального закладу	СТВНЗ - :2016	
	Положення про вибіркові дисципліни у ХНАДУ	Сторінка 10	Сторінок 10
		Актуалізація: 06.06.2016	

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 за №1556-VII.
2. Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ // А.М.Туренко, І.П.Гладкий, С.І.Шерстобітов, Д.П.Лабенко, Ю.Є.Онуфрей – Х.:ХНАДУ, 2015. – 60 с.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.2009 року № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи».
4. Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах. Лист МОН України від 26.02.2010 № 1/9-119.
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г.Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
6. Довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи. Брюссель, 6 лютого 2009 р.